

**WWW.
VERGETEN
VELDJES.
NLI**

Aan de rechterkant staat een hek tussen ons laantje en het parkeerterrein van Artis. Dat hek is helemaal begroeid met bruidssluijer. En aan de linkerkant zijn dan alle boten met hun tuinen. En elke tuin is weer anders. Er is één tuin waar ik heel dol op ben. Die staat helemaal vol met schroot. Daar kun je wel vier of vijf koelkasten vinden, oude wasmachines, oliedrums. En ik vind dat altijd zo'n geruststellende plek in de stad. Ik heb Amsterdam zien veranderen van een heel vrije plek, waar nog open plaatsen waren die je zelf kon invullen of waarover je zelf kon fantaseren, tot een stad die helemaal aangeharkt is. En dit plekje, die tuin vol schroot en koelkasten, dat vind ik zo geruststellend. Dat er nog een plekje is, midden in die opgepoetste stad, waar je oog aan blijft haken. Wat nog niet zo netjes is.

VERGETEN VELDJES **inhoudelijk verslag**

totstandkoming

Vergeten Veldjes is een project van fotograaf Sergio Gridelli en (audio)regisseur Nienke Rooijackers. Een jaar lang volgden zij negen braakliggende veldjes in Amsterdam waar omwonenden zelf op hadden ingegrepen. Op de website www.vergetenveldjes.nl én in een reizende expositie deden zij een jaar lang verslag van hun bevindingen. Daarnaast zochten ze verbinding met andere partijen, die op verschillende niveaus actief zijn binnen de stadsplanning. Doelstelling van het project was een zo groot mogelijk publiek de ogen te openen voor onalledaags gebruik van de openbare ruimte en daarmee op verschillende niveaus het gesprek daarover op gang te brengen.

Een korte schets over de totstandkoming van Vergeten Veldjes:

Al weer zo'n drie jaar geleden ontdekte Gridelli op een van zijn wandelingen een prachtig veldje op de Nieuwmarkt, midden in de stad. Een wilde tuin tussen twee woonhuizen in. Niet te aangelegd, prachtig bloeiende bloemen, een bankje en een bordje: 'iedereen is welkom, verniel de tuin niet'. Een klein wondertje in de verder zo degelijk aangelegde, vol geplande stad. Toen Gridelli een tijd later, nu mét camera, opnieuw het veldje bezocht, kon hij het niet terugvinden, totdat hij een modern huis op de plek ontdekte. Tuin verdwenen. Logisch misschien, maar het wondertje was wel weg. De verdwenen tuin werd aanleiding voor Vergeten Veldjes: Gridelli wilde

een jaar lang vergeten veldjes fotograferen. Zien wat mensen ondernemen, zien welke invloed de seizoenen hebben. Gridelli fotografeert liever geen mensen, maar dingen. Dingen die mensen achter laten. Rooijackers was nieuwsgierig naar de verhalen van de mensen: wat drijft ze ertoe landjes te bezetten, hoe kijken ze naar braakliggende veldjes op dure stukken grond. Wat missen ze in hun stad, waar dromen ze van, wat verwondert ze. Die twee plannen samen werd Vergeten Veldjes. Gridelli's beelden, Rooijackers' ultrakorte audiodocumentaires vertellen samen het verhaal van de ongeordende stad. Een sokkel voor de rafelrandjes – omdat ze in rap tempo ook weer weggeordend worden.

Het team werd aangevuld met twee medewerkers: Sanne Cousijn werd zakelijk en productioneel leider en verzorgde de PR. Daniëlle de Boo, grafisch ontwerpster, ontwierp de affiches, PRmateriaal én de reizende expositieruimte.

Het project heeft een betrekkelijk lange aanloop gehad, omdat de financiering niet in één keer rond was. April 2010 kon Vergeten Veldjes van start dankzij steun van het Amsterdams Fonds voor de Kunsten, het SNS REAAL Fonds, stichting DOEN en het Prins Bernhard Cultuurfonds. De laatste expositie vond plaats in april 2011. De website wordt weliswaar niet meer aangevuld, maar zal nog ruim een jaar on line blijven.

het project

veldjes

Een jaar lang volgden de makers negen veldjes in Amsterdam. Deels plekken waar al iets gebeurde of waarvan bekend was dat er iets te gebeuren stond, deels plekken die al zo lang leeg stonden dat Amsterdammers eigenlijk niet beter weten dan dat het een wonderlijk stukje niemandsland is, midden in de stad.

- **Staalvilla**, Tolhuisweg 1: zo'n honderd meter na de pont in Amsterdam Noord staat de Staalvilla: 'broeïnest' voor een aantal creatieve bedrijven, veelal op gebied van architectuur. Achter de Staalvilla ligt de Tolhuistuin, voor het pand een veldje met stevige hekken rondom: openbare ruimte die Shell zich heeft toegeëigend ten tijde van de strijd tegen de apartheid. De Staalvilla heeft ideeën over de plek. Soms blijft het (vooralsnog) bij dromen, zoals een openluchtkantoor met wifi achter het gebouw. Soms wordt actie ondernomen: een bijenhouderij en aanplant van bijenbloemen en een kleine fruitboomgaard. Samen met Elmo Vermijs (architectonisch vormgever) en de Tolhuistuin werd een plan ontwikkeld om op het omheinde veld een schommelpaviljoen te bouwen: een installatie waar met zijn dertigen tegelijk geschommeld kan worden. Deze zomer wordt met de bouw begonnen.
- **Artis**, Plantagekerklaan: Vlak voor het parkeerterrein van Artis ligt een stukje niemandsland. Al jaren geleden maakte Roy Zijnen, bewoner van één van de woonboten aan het laantje achter Artis, er een tuin van en plaatste er een beeld van hem. Zo'n twee jaar geleden kwamen daar de beelden van Papa Adama bij. In verband met de uitbreiding van Artis staat het veldje al jaren op de lijst om te verdwijnen, net als het laantje erachter. Vooralsnog spelen nog steeds kinderen rondom de beelden. Tegen alle verwachting in.
- **SWOMP**, Rustenburgerstraat 438/440: vlak bij de Hobbemakade wordt al drie jaar een stuk grond gekraakt. In caravans en keten wonen een aantal mensen. De plek wordt onderhouden en volgens permacultuur bebouwd. Volgens plan komt er een schoolgebouw. Door steeds wijzigende bouwplannen en actie van de buurt om een aantal bomen op de plek ongemoeid te laten, werd de bouw al verschillende malen uitgesteld. Volgens het laatste nieuws wordt deze zomer met de bouw begonnen. De school kijkt uit naar een extra locatie, buurt en krakers gaan akkoord met de plannen.
- **P.C. Hoofdstraat 170**: vlak tegen het Vondelpark aan, tussen een hotel en een nieuw 'oud' appartementencomplex in, ligt honderd vierkante meter woeste grond: hoog gras en dunne boomstammetjes. Planning is dat er een appartementencomplex komt. Vooralsnog gebeurt er helemaal niets, behalve dat de boomstammetjes dikker worden.

- **Hamerstraat 11**: op een bedrijventerrein in de Vogelbuurt in Amsterdam Noord ligt een open terrein, deels omheind. Het staat al meer dan vijf jaar leeg en er lijkt helemaal niets te gebeuren. Door de buurt ontdekt als ideale hondenuitlaatplek. Het omheinde deel gebruikt de beheerder om in de weekenden zijn zootje te laten quatten. Er schijnen plannen te liggen voor een kantoorpand.
- **Stenen Hoofd**, Westerdoksdijk: naast de Silodam ligt één van Amsterdams bekendste braakliggende terreinen. De plek staat al leeg sinds 1988. Iedere zomer vinden er culturele activiteiten plaats en er is zelfs een aparte stichting en website voor in het leven geroepen.
- **Waaigat**, Wittenburg: een grote tuin tussen twee wooncomplexen in, beheerd door een aantal buurtbewoners. Stadsdeel Centrum stimuleert zogenaamde ‘zelfbeheertuinen’: gemeentegrond beheerd door buurtbewoners. Waaigat is één van deze tuinen.
- **Paradiso**, Weteringschans: direct naast Paradiso ligt al sinds mensenheugenis een stuk braakland. Niemand weet hoe lang het al leeg staat en niemand weet ook wat er ooit gestaan heeft. Soms organiseert Paradiso er iets, hier en daar zijn wat plantjes gepoot. Op Google Earth heeft iemand er net een tentje opgeslagen. Dit duurste stukje Amsterdam moet haast eeuwig leeg blijven.
- **NDSM terrein**: naast café Noorderlicht ligt een rommelig terrein waar onregelmatig iets cultureels wordt georganiseerd. De restanten blijven staan. Een aangenaam stukje ruigland zoals in de binnenstad niet meer voorkomt.

De makers van Vergeten Veldjes hebben drie van deze plekken intensief gevolgd: de Staalvilla, Artis en SWOMP. Met grote regelmaat werden van deze plekken foto's en audiodocumentaires toegevoegd. Omdat de makers het project graag breder wilden trekken, maar gelijkvormige aandacht voor meer dan drie plekken niet in verhouding stond met de tijd die dat zou vergen, is er gekozen om zes extra veldjes aan het project toe te voegen waar met name de audioverhalen minder talrijk zijn.

In het chic heet het geloof ik colony collapse disorder, maar in Amsterdam-Noord heet het de verdwijnziekte. Daar maken ze zich dus overal heel erg druk over, behalve in Nederland lijkt het wel. Ja, wat er gebeurt: een imker maakt zijn kast open er zit gewoon geen bij meer in. Dus je hebt twintig volkeren en sommige mensen hier in Noord hebben er nu maar twee. Die bijen, die verdwijnen op zo'n schaal dat de landbouw en de fruitteelt in gevaar komen. Wij dachten, als dat gaat gebeuren en niemand begrijpt waarom die bijen sterven, dan moeten we in ieder geval in de Tolhuistuin in Noord nog een paar laatste volkjes hebben. Als alles mis gaat en de hele stad heeft het moeilijk, kunnen wij nog wat mensen verwelkomen in ons tuintje. Met bijen. Ben wel benieuwd. Wij zijn natuurlijk geen échte imkers. Misschien dat wij per ongeluk op een oplossing stuiten.

STAALVILLA: Joost Janmaat over de bijenverdwijnziekte

website

De website van Vergeten Veldjes werd simpel en strak vormgegeven. Nadruk lag op beeld. Het geheel wekte de indruk van een klein archief. Ieder veldje had een eigen pagina die in de loop van het jaar werd aangevuld met meer beeld en meer audio. Daarnaast een korte beschrijving van de plek en nadere wetenswaardigheden.

Naast de pagina kende de site een pagina met projectuitleg, een speciale pagina over de lopende exposities, een pagina voor de betrokken partners, sponsors en fondsen en een nieuwspagina. Ook kende de website een bescheiden blog, waar bezoekers berichten konden achterlaten. Een aantal maal werkte deze blog als kennismaking voor gerelateerde projecten.

De website werd goed bezocht. Exacte bezoekersaantallen zijn opgenomen in het zakelijke en productionele verslag.

exposities

Omdat een website alleen niet genoeg reuring veroorzaakt kende Vergeten Veldjes ook een 'live'versie: een reizende expositie met foto's en geluidsfragmenten. Daniëlle de Boo ontwierp een installatie opgebouwd uit grotendeels gevonden en hergebruikt materiaal. Zij voegde aan foto's en geluid drie kastjes toe met gevonden voorwerpen: sporen die mensen op de veldjes hadden achtergelaten. Netjes gelabeld lagen zij uitgestald in de vitrinekastjes.

De gekozen expositieplekken hadden allen een link met het onderwerp, waren gratis toegankelijk, hadden reeds een eigen aanloop en waren merendeels laagdrempelig. De duur van de exposities wisselde in verband met de eigen planning van de betrokken locaties.

De expositieplekken op een rijtje:

14 t/m 28 april 2010: MUPI-tentoonstelling door de stad
Vergeten Veldjes werd afgetrapt met een expositie in de openbare ruimte; in honderd MUPI's, verspreid over de hele stad, hingen affiches van alle negen veldjes. Groot en herkenbaar de website van het project: www.vergetenveldjes.nl. De expositie leverde veel reactie op. De affiches werden in de loop van het jaar ingezet bij de verschillende andere exposities.

15 juli t/m 28 augustus 2010: Zuiderkerk

Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling gebruikte de Zuiderkerk de afgelopen jaren als informatiecentrum en presenteerden er haar nieuwbouwplannen. Vergeten Veldjes exposeerde anderhalve maand op de bovenverdieping.

21 augustus t/m 25 september 2010: Noorderparkkamer

De Noorderparkkamer is 'culturele huiskamer' van het Noorderpark. Bij de projecten binnen de Noorderparkkamer staat het thema ontmoeten centraal. Vergeten Veldjes exposeerde er een dikke maand tijdens 'de Boerenkamer'.

2 september t/m 7 oktober 2010: Kromhouthal tijdens 'Noord Publiek: voorstellen voor een ongedeelde stad' Löhmanns Architects organiseerde een symposium en daaraan gekoppelde tentoonstelling over de gedroomde inrichting van Amsterdam Noord. Vergeten Veldjes maakte onderdeel uit van de tentoonstelling.

9 t/m 23 november 2011: Arcam

Arcam is het architectuurinstituut van Amsterdam. Boven en beneden staan wisselende exposities. Vergeten Veldjes stond drie weken op de benedenverdieping.

30 november 2010 t/m 30 januari 2011: Stadsarchief Amsterdam

Het Stadsarchief Amsterdam heeft met regelmaat wisselende exposities. Vergeten Veldjes was twee maanden te gast in de Bazel. Een aankondigingsfilmpje draaide gedurende de expositieperiode in de vitrine van het Stadsarchief.

18 maart t/m 7 april 2011: Lloydhotel & Culturele Ambassade

Laatste expositie van Vergeten Veldjes vond plaats op Platform 2 van het Lloyd Hotel, waar het project naast bijvoorbeeld een architectuurklas ook internationaal en cultureel publiek trok. Vergeten Veldjes was blij juist hier het project af te sluiten: tot voor vijftien jaar één van de grootste vergeten veldjes van Amsterdam.

De exposities liepen goed, hoewel de bezoekersaantallen per locatie wisselden. Exacte bezoekersaantallen zijn opgenomen in het PR en zakelijk verslag.

media-aandacht & PRmomenten

Media-aandacht maakte wezenlijk deel uit van het project. Doelstelling was immers: op zo breed mogelijke schaal bekendheid geven aan onalledaags gebruik van de openbare orde. Bij de aftrap van Vergeten Veldjes kreeg het project zowel op lokaal als nationaal niveau aandacht: radio-interviews bij OBAlive van Amsterdam FM en bij De Avonden van de VPRO, een artikel in het Parool... Daarnaast berichtgevingen in verschillende stadsbladen. In de daarop volgende tijd werd Vergeten Veldjes uitgenodigd op verschillende plekken om verslag te doen van het project: een avond over guerilla gardening in De Verdieping van Trouw Amsterdam en een interview met 'Farming the City', platform voor innovatieve ideeën over leven in de stad. Daarnaast besteedde onder meer De Witte Raaf, Vlaams/Nederlands tijdschrift voor hedendaagse beeldende kunst, aandacht aan het project met een mooie recensie.

Vergeten Veldjes verstuurde in de loop van het jaar een aantal nieuwsbrieven. Publiek werd op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen van het project, gelardeerd met nieuwsfeiten die met het onderwerp te maken hadden. De nieuwsbrief werd vier maal verzonden.

Ook werden Vergeten Veldjes-kaarten gedrukt die op relevante plekken verspreid werden.

Tijdens de looptijd van het project organiseerde Vergeten Veldjes vier maal een feestelijke opening bij de expositie die redelijk tot goed bezocht werden. Voor de aftrap van het project stelde het Bethaniënklooster haar ruimte beschikbaar. Een feestelijke tussenbalans werd opgemaakt tijdens de opening van de expositie in het Stadsarchief – waarbij directeur Marens Engelhard en Nienke Rooijackers beiden spraken. Op uitnodiging van het Lloyd Hotel sprak Nienke Rooijackers tijdens de borrel voor gasten van de Culturele Ambassade. Het project werd afgesloten met een bijeenkomst in hetzelfde Lloyd Hotel.

Een uitgebreid overzicht van alle PRacties is opgenomen in het PR en zakelijk verslag.

Als je over de Plantagekerklaan langs de ingang van Artis fietst, voorbij het parkeerterrein, zie je aan je rechterhand een paadje. Wij noemen het zelf het Doklaantje. Ik weet niet eens of er een officiële naam is. Als het geregend heeft staan er enorme regenplassen. Dan kom je er bijna niet doorheen. Dat vind ik ook prachtig. En aan je linkerkant zijn dan alle boten. Met hun tuinen. Zelf hou ik heel erg van groen, maar ik kan totaal niet tuinieren. Dus bij ons is het meer onkruid. Maar dat vind ik ook mooi. En mijn dochter en mijn man plaatsen elk jaar dat we hier langer mogen blijven honderd bollen. Dus inmiddels is het hier in het voorjaar een soort keukenhof en dan staan er overal tulpen. En elke winter die we hier overleefd hebben planten ze er honderd tulpenbollen bij. Dus het jaar daarna kunnen we dan vieren dat we er nog zijn. Echt een plek waar je met je ziel woont.

ARTIS: Rikje Janssen over de tulpenstrategie.

partners & samenwerkingsverbanden

Vergeten Veldjes had onder meer als doel juist ook contact te zoeken met ‘partijen aan de andere kant van het spectrum’: instanties die het aanzien van de openbare ruimte bepalen en/of aan de regelgevende kant zitten.

De organisatie van Vergeten Veldjes was klein en naar gelang van tijd moest worden erkend dat de hoge ambitie waarmee werd ingezet niet volledig haalbaar bleek.

Evengoed is Vergeten Veldjes trots en blij op wat wel gelukt is:

Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam – DRO en Vergeten Veldjes ontmoetten elkaar aan het begin van het project. Wederzijds werd informatie uitgewisseld. Aansluitend stelde DRO voor hun informatiecentrum in de Nieuwe Kerk beschikbaar te stellen voor de duur van twee maanden voor de reizende expositie.

ARCAM – Het architectuurinstituut van Amsterdam was geïnteresseerd in het project. Er ontstond op zeer kleine schaal een uitwisseling met een project van hen. Arcam stelde expositieruimte beschikbaar en nam het project op in hun eigen publiciteitsuitingen.

Löhmanns Architects – Dit architectenbureau organiseerde een groot evenement over de gedroomde inrichting van Amsterdam Noord. Naast hun eigen tentoonstelling van maquettes zochten zij naar aanvullende onderdelen. Drie van de negen vergeten veldjes bevonden zich in Noord:

een mooie aanleiding om het project binnen deze context te plaatsen. Vergeten Veldjes was temeer blij met deze plek, omdat er symposia aan gekoppeld waren, bezocht door professionals op gebied van ruimtelijke ordening en stadsinrichting.

Naast bovengenoemde instanties waren er een aantal organisaties die Vergeten Veldjes facilitair en inhoudelijk gesteund hebben: Het Bethaniënklooster stond om niets haar ruimte beschikbaar voor de openingsborrel, de Tolhuistuin stond Vergeten Veldjes bij in de ontwikkeling van het project en verdere research, met name waar het gaat over de plekken in Amsterdam Noord.

Vergeten Veldjes had ingezet op samenwerking met een Amsterdamse woningbouwvereniging. Ambitie was om het project in te zetten als (alternatieve) inspiratiebron en opiniemaker. Al voor aanvang waren hierover gesprekken gaande met Woningbouwvereniging Ymere die positief reageerden. Om reden van crisis en reorganisatie moest de vereniging uiteindelijk afhaken als partner. Vergeten Veldjes heeft daarop veel energie gestoken in het vinden van een andere woningbouwvereniging als partner. Er is aanvankelijk een positief gesprek gevoerd met De Alliantie, maar ook zij bleken helaas de samenwerking geen gestalte te kunnen geven. Vergeten Veldjes vindt jammer dat met name een dergelijke partner zich niet heeft kunnen aansluiten bij het project.

de makers

Sergio Gridelli

De kunst bij dit project was details te vinden die visueel interessant waren en deze te combineren met het licht van het moment. Zonder mooi licht geen bijzondere foto ook al is het object nog zo speciaal. Het betekende ook dat geluk een rol speelde: op het juiste moment op het juiste veld zijn. Soms moest het geluk een handje geholpen worden door op een ander moment terug te keren in de hoop dat het object nog daar is en de lichtval beter.

Door het oog van mijn camera ervoer ik dat niet alleen menselijk ingrijpen de sfeer op de veldjes bepaalde, maar dat de natuur zeker zo'n grote rol speelde. Altijd was natuur aanwezig. Het scherpe contrast tussen de warme, droge (voor)zomer en strenge winter van het afgelopen jaar hebben daar zeker toe bijgedragen. Als fotograaf zocht ik naar de juiste balans. Bewust koos ik voor combinatie en beide elementen en probeerde ze samen in één beeld te vatten. Hoe minimaal ook, altijd zijn sporen van menselijk ingrijpen te zien (al is het een graffitischildering in de verte, door de bomen heen). Het bleven beelden van een stadslandschap, soms in harmonie met de natuur, soms in conflict.

Op het ene veld was meer reuring dan op het andere. Daar waar minder gebeurde lagen de foto's ook minder voor het

grijpen. Het was een kwestie van wachten en kijken. Zoeken naar de details die het verschil maakten. Voor mij een leerzame ervaring: leren kijken, leren wachten en keuzes maken over wat ik visueel vond werken en wat niet.

Ik heb bewust geen verhaal willen vertellen. Ik heb puur de sporen van natuur en mens willen tonen en zo de fantasie van de kijker willen stimuleren. De achtergelaten (menselijke) sporen waren voor mij het belangrijkste: mooi, betekenisvol en soms geheimzinnig. Ik heb ze willen laten zien zoals ze zich aan mij voordeden: soms op een fragmentarische manier, soms riepen ze vragen op. Het was aan de kijker om zelf het verhaal te maken.

Sergio Gridelli

Nienke Rooijackers

Een jaar lang interviewde ik initiatiefnemers, omwonenden, voorbijgangers en (semi) overheidsinstanties over de rafelrandjes van Amsterdam. In één minuut audio probeerde ik hun dromen en idealen op te tekenen – en de barrières die ze daarbij soms tegenkwamen. Vaak leverden de mini-documentaires wonderlijke, dichtelijke observaties op, soms bleven de 1 minuutjes eerder informatief. Samen geven ze een beeld van hoe mensen hun stad, hun leven, ervaren. De foto's van Sergio bracht het handelen van de mensen in beeld: geen mensen, alleen hun sporen, de resultaten van hun ingrepen. De audio-documentaires voegden daar stemmen aan toe en maakte het beeld compleet. Vergeten Veldjes groeide in een jaar tijd tot een fragmentarische en soms wonderlijke documentaire over de gedroomde stad en de praktische bezwaren die daar zo bij komen kijken.

Ik heb genoten van de ontmoetingen, van de verhalen die ik op mocht nemen en het vertrouwen dat ik van de geïnterviewden kreeg. Zeker omwonenden en initiatiefnemers waren zeer bereid hun verhaal te vertellen en mij verder te helpen bij de research voor het project. Met een aantal andere partijen, grondbezitters, en –ontwikkelaars was het moeilijker contact te krijgen. Sommigen weigerden. De gemeente daarentegen was juist weer heel gewillig om te praten.

Een jaar lang heb ik met grote regelmaat interviews moeten terugknippen tot één minuut. Zowel in interviewtechnieken, als in het editen zelf, heb ik mij verder kunnen bekwamen. Vergeten Veldjes heeft mij als maker en als zelfstandig ondernemer verder gebracht. Het project genereerde nieuwe opdrachten, zowel binnen als buiten de culturele sector.

Nienke Rooijackers

Ik woon in de roze caravan op het SWOMP en gedeeltelijk in een strobalen huisje. Onze gezamenlijke huiskamer en keuken. Ja, ik noem het een huisje, maar het is meer een veredelde schuur, qua formaat. De muren zijn gebouwd van stro. Strobalen. En al het hout dat we hebben gebruikt is gerecycled hout dat we hier bij het grofvuil hebben weggehaald. We hebben nog zoveel troep in onze samenleving, die nog zo vaak te recyclen is... en tegelijkertijd zoeken we naar materialen die ook in de toekomst, als we niet meer van de vuilnisbelten van deze samenleving kunnen leven, oneindig bruikbaar zijn. Hernieuwbare bronnen. Er zit een houtkacheltje in het huis, waar we op koken en het huis mee verwarmen. Ja, daarmee hebben we het de hele winter warm gehouden. Zo goed en zo kwaad als het ging, want het was een koude winter. En soms is het even een extra trui aan trekken.

SWOMP: Joop over het strobalen huisje.

terugblik

Wat valt op, na een jaar Vergeten Veldjes? Plannen te over op de veldjes, dat in ieder geval. Bij de Staalvilla worden bijen gehouden om de wereld, of in ieder geval Amsterdam Noord, te behoeden voor het bijenverdwijnziekte. Het schommelpaviljoen van Elmo Vermijs wordt écht afgemaakt. In de beeldentuin bij Artis bloeien de vlinderstruiken. Tegen alle verwachtingen in. Aan het laantje liggen nog een paar woonboten. Maar of er volgend voorjaar weer 100 tulpen extra bloeien is de vraag. De tuin op het SWOMP staat er goed bij. De eerste tuinenwerkgroep voor de buurt was een succes.

Het onderwerp dat Vergeten Veldjes aansneet blijkt actueel. Door de crisis worden bouwplannen uit- en afgesteld. Braakgrond blijft over. Amsterdam stelde zelfs een grote bouwstop in, op IJburg staan nu grote kavels leeg. Bewoners maken er speeltuinen, zaaien planten. Guerilla gardening is in. Acties worden gesponsord door politieke partijen. Er zijn bijeenkomsten en er verschijnen publicaties over.

De makers van Vergeten Veldjes kijken met plezier terug op een jaar lang vergeten veldjes.

Amsterdam, mei 2011

PR en zakelijk verslag

Vergeten Veldjes had tot doel de expositie in zowel digitale als fysieke vorm zo toegankelijk mogelijk te maken. Mede door het verkrijgen van een gevarieerde samenstelling van expositieruimtes, bekend en onbekend, groot en klein, denkt Vergeten Veldjes dit doel behaald te hebben. Participanten aan het project, buurtbewoners en vertellers, werden naast het netwerk van de makers en partners, uitgenodigd voor het bijwonen van de drie borrels die Vergeten Veldjes heeft georganiseerd,

expositielijst met bezoekersaantallen

14-04-2010	Openingsborrel in het Bethaniënklooster	± 40 gasten
14-04-2010 t/m 28-04-2010	MUPI tentoonstelling in de openbare ruimte	onbekend
12-07-2010 t/m 28-08-2010	Expositie Zuiderkerk	11.369 bezoekers
21-08-2010 t/m 25-09-2010	Expositie Noorderparkkamer (kleine versie)	± 900 bezoekers
20-09-2010 t/m 17-10-2010	Expositie Noord/Publiek	±1000 bezoekers
12-11-2010 t/m 25-11-2010	Expositie Arcam	± 300 bezoekers
30-11-2010	'Over de helft'-borrel bij Stadsarchief	± 40 gasten
30-11-2010 t/m 31-01-2011	Expositie Stadsarchief Amsterdam	10.017 bezoekers
07-04-2011	Eindborrel	± 10 gasten

website

01-05-2010 t/m 01-05-2011

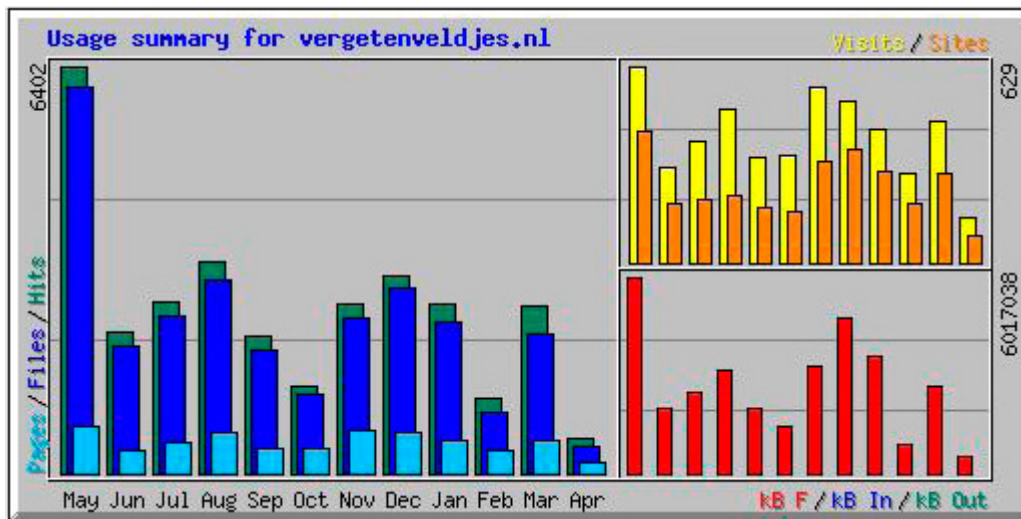
Hits

31.009

01-05-2010 t/m 01-05-2011

Bezoekers

4887

Summary by Month

Month	Daily Avg				Monthly Totals							
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	kB F	kB In	kB Out	Visits	Pages	Files	Hits
Apr 2011	41	33	12	10	89	501945	0	0	142	159	430	539
Mar 2011	84	70	17	14	286	2640538	0	0	453	531	2181	2631
Feb 2011	42	34	12	10	189	915285	0	0	285	347	954	1186
Jan 2011	85	77	16	13	289	3611115	0	0	429	526	2395	2660
Dec 2010	100	93	20	16	363	4779071	0	0	517	632	2909	3115
Nov 2010	89	81	22	18	326	3263654	0	0	563	666	2450	2672
Oct 2010	44	40	12	11	161	1434718	0	0	342	382	1248	1379
Sep 2010	72	64	13	11	174	1981728	0	0	338	390	1942	2174
Aug 2010	107	98	20	15	213	3166781	0	0	493	635	3059	3335
Jul 2010	86	80	15	12	204	2511613	0	0	390	494	2484	2694
Jun 2010	74	67	12	10	192	2022549	0	0	306	360	2016	2222
May 2010	206	195	24	20	419	6017038	0	0	629	753	6062	6402
Totals						32846035	0	0	4887	5875	28130	31009

publieke ruimte

Onderdelen van de expositie waren te zien in de publieke ruimte. Ten eerste door middel van de MUPI tentoonstelling door de stad. Honderd verlichte reclamezuilen hebben de tien verschillende versies van de vergeten veldjes poster laten zien met daarop een verwijzing naar de website en de start van het project. In die periode is de website goed bezocht. Daarnaast was tijdens de expositie in het Stadsarchief een continue *loop* van vergeten veldjes, inclusief een verwijzing naar de website, te zien in de vitrine van het Stadsarchief. Een negental LCDschermen maakten een manshoog totaalbeeld met wisselende invulling. De Vijzelstraat is een zeer drukke straat met veel voetgangers, fietsers en tramlijnen. De advertentie bleef niet onopgemerkt .

Radio en televisie

Datum: 13-04-2010
Omroep: Amsterdam FM
Programma: OBA Live
Inhoud: Regisseuse Nienke Rooijackers was te gast bij het programma om over de aftrap van Vergeten Veldjes te praten.

Datum: 05-05-2010
Omroep: VPRO
Programma: De avonden
Inhoud: Regisseuse Nienke Rooijackers was te gast bij het programma om over de aftrap van Vergeten Veldjes te praten.

Beide interviews zijn te beluisteren via de nieuwspagina van onze website www.vergetenveldjes.nl

Print

Datum: 13-04-2010
Bron: nul20
Inhoud: Aankondiging expositie en inhoud van het project.

The screenshot shows the NUL20 website interface. At the top, there is a navigation bar with the NUL20 logo, a search bar, and links for 'Abonnement', 'Advertenties', 'Contact', 'Log in', and 'Informatie'. Below the navigation bar, there are tabs for 'Nieuws', 'Laatste editie', 'Foto', 'Video', 'Boek', 'Archief', 'Agenda', 'Links', and 'Home'. The main content area features an article titled 'Vergeten veldjes' dated 13 APR 2010. The article text reads: 'In de stad Amsterdam wordt veel gebouwd – en ook veel afgebroken. Soms blijven plekken voor lange tijd leeg. Soms duurt de leegstand zo lang, dat Amsterdammers zich niet eens meer herinneren wat er ook gestaan heeft. Omwonenden maken gebruik van de impasse, zetten de plek naar hun hand en verwezenlijken een droom op een paar vierkante meter.' Below the text is a photograph of a construction site with a large building under construction and a pink van parked nearby. To the right of the article, there are several sidebar sections: 'Aankondigen Almalen', 'De Witte Kaap' with a photo of a building, 'Wooncomplex De Witte Kaap is de opvallende afsluiting van Havenland Oost op IJburg.', 'Nieuw video's', 'Foto-reportage' with a photo of people walking, 'Wandelen in Nieuw-West: Osdorp-Pijpken Naar', and 'Nieuws' with a list of recent news items including 'Debat: Leegstand Debat', 'KEI on-the-road Bijmer Bijeenkomst', 'Foto- en geluidsalternatie Bijeenkomsten', 'Debat: Braakligging Debat', 'Vuurbeleid Middenkennens Bijeenkomst', 'Sesapar op servicekosten Symposium', and 'Sesapar op servicekosten Symposium'. At the bottom of the page, there is a 'LAATSTE EDITIE' section with a red background and the text 'Eerste verdediging gezocht' and 'Verwijzingen voor'.

Amsterdam moedigt tuintjes aan

De gemeente Amsterdam laat illegale gebouwen van opgaan. Laat groen vrolijk hun opgaan. Laat voortvoerder Marijtin van Doornham weten. "Er bestaat geen schatting van het aantal verkamte meesters snijpergroen in Amsterdam. De verantwoordelijkheid berust bij de stadsdelen."

De voortvoeren we het juist als bevoeren hun bevoerenheid met de stad en de buurt toeren, door stukjes snijpergroen een zinvolle invulling te geven en gebouwen te omarmen. Het zal een voorbeeld zijn. Bij Arts bijvoorbeeld staan op een klein stukje groen bij de pandkroep als bevoeren van de kunstenaar Pipa Adama met een hantje erbij. Daarnaast krijgt zo'n plek betekenis."

Datum: 17-04-2010
Bron: Parool
Inhoud: Stuk over Vergeten Veldjes onder titel: *Vergeten Veldjes, over het aardmannetje van de Lange Bretten en andere anarchisten*. Incl. verwijzing naar website.

Beelden van kunstenaar Pipa Adama op een groene plek achter Arts.

FOTO: JAKKIE/TC&P

beoefening krijg je leuke, spontane, spannende en vaak goed beheerde stukjes stad, in plaats van door ontkruid overwoekerde, bedruygende plekken."

stadsdeel Centrum mag illegale tuintjes langs de Amstel weg. "Als mensen stukken leuke langgemoede waterwegen in gebruik hebben moeten als tuin, waardoor het zicht voor de overige omwonenden hel-

maal weg is, kan dat redden zijn op te treden."

In De Zuiderkerk is tot 28 augustus een expositie veldjes door bewoners. www.vergetenveldjes.nl

Datum: 02-08-2010
Bron: Parool
Inhoud: Stuk over Vergeten Veldjes en de houding van bewoners en gemeente daaromtrent onder titel: *Amsterdam moedigt tuintjes aan*. Incl. verwijzing naar de website.

Datum:
Bron:
Inhoud:

Datum:
Bron:
Inhoud:

Datum: 20-10-2010
Bron: Creatie
Inhoud: Aankondiging expositie en korte omschrijving project.

Datum: Juni 2010
Bron: Zuiderkerk
Inhoud: Aankondiging expositie en korte omschrijving project.

Vergeten Veldjes

braakland tussen droom en bestemming

In Amsterdam wordt veel gebouwd – en ook veel afgebroken. Soms blijven plekken voor lange tijd leeg. (Her)bouw wordt uitgesteld; zeker in deze tijd van crisis. Soms duurt die leegstand zo lang, dat Amsterdammers zich niet eens meer herinneren wat er ooit gestaan heeft. Het veldje naast Paradiso bijvoorbeeld, of het veldje bij de parkeerplaats achter Artis. Sommige van deze veldjes leiden een eigen leven, dwars tegen omgeving of bestemmingsplan in. Omwonenden maken gebruik van de impasse, zotten de plek naar hun hand en verwezenlijken een droom op een paar vierkante meter. Door een tuin aan te leggen, een ontmoetingsplek te creëren of eigen kunst ten toon te stellen. Tot het moment dat de veldjes weer verdwenen zijn, bebouwd en vergeten. Deze initiatieven van autonoom burgerschap zijn in de tentoonstelling 'Vergeten Veldjes' te zien en te beluisteren in korte audio-documentaires.

Naast de tentoonstelling kunt u ook de website bezoeken, www.vergetenveldjes.nl, waar verhalen van de gebruikers, omwonenden en instanties bijeen gebracht zijn. Audio-regisseur Nienke Roozjakkers zoekt mensen op en nodigt hen uit hun belevenissen, dromen en zorgen te delen. Interviews worden geknipt tot documentaires van één minuut en zijn op de website te horen. Tevens kunnen bezoekers online reageren en/of zelf een verhaal achterlaten. Beeld en geluid geven samen een portret van wat leeft.

'Vergeten Veldjes' is een project van fotograaf Sergio Gridelli en audio-regisseur Nienke Roozjakkers.

Te zien in de Zuiderkerk vanaf 15 juli t/m 28 augustus 2010
www.zuiderkerk.amsterdam.nl

 Gemeente Amsterdam
Informatiecentrum De Zuiderkerk
Voor Ruimte Bouwen Wonen

Datum: November 2010
Bron: De Witte Raaf
Inhoud: Recensie van project, gezien in de Storkhallen. Incl. verwijzing naar de website.

Vergeeten Veldjes. Van alle mensen houden kinderen het meest van vergeeten veldjes in de stad. Ik herinner me hoe we door een gat in het hek kropen om in een woestijnij achter de oude katholieke school te komen, waar we uren rondstruinden en het gevoel hadden dat we elk moment op een vossehol met jonkies konden stuiten. Volwassenen kwamen daar niet. Het was het soort veldje dat als De Torteltuin is beschreven in Annie M.G. Schmidt's *Pluk van de Petteflet*. Eind jaren 90 besloot de Nederlandse overheid dat de steden niet langer ongereed konden uitbreiden omdat het land dicht dreigde te slibben. In de steden was nog veel bouwgrond te ontdekken; er waren verlaten industriegebieden, lege huizen en braakliggende veldjes. Inbreiding werd het gezond, of verdriching. De voordelen zijn evident; de stad wordt compacter. Wonen, werken en recreëren raken verweven waardoor – in theorie – minder mensen in de auto hoeven te stappen, de stad levendiger wordt en natuurgebieden langer onaangestast kunnen blijven.

De tragiek van dat beleid is dat er minder zogenaamde nutteloze plekken zijn overgebleven. De leegstaande pakhuizen waar kunstenaars werkten zijn herbestemd en de lege veldjes waar kinderen op ontdekkingsreis gingen, zijn bebouwd. Al het land is efficiënt en ordelijk verdeeld. Speelplaatsen zijn educatief verantwoord ingericht, bonden wandelen in een hondenuitlaatstrook waar de baasje's papieren zakjes kunnen pakken om de hondenpoep op te ruimen.

Dat we doorschieten in de ordening en het efficiënt ruimtegebruik wordt op een terloopse manier aan de orde gesteld in het project *Vergeeten Veldjes* van fotograaf en videomaker Sergio Gridelli en audioregisseur Niemie Rooijackers. Ze hebben een aantal braakliggende terreinen vastgelegd op een website en in een 'mobiele galerie'. Op de website staan foto's van Vergeeten Veldjes in Amsterdam die zowel de context als de details in beeld brengen. Onnadrukkelijke foto's van een verloren handschoen, onkruid, een hek. Bij de foto's horen geluidsfragmenten die je toegang verschaffen tot achterliggende verhalen, waarbij al gauw blijkt dat veel vergeeten veldjes op een informele manier deel uit zijn gaan maken van de compacte stad, want ze worden behoorlijk intensief gebruikt.

Op één veldje, Vrijstaat SWOMF, verblijven mensen in een zelf gebouwd hutje van strobalken en een oude curvant, en er wordt winterzorg en maai verbouwd. Op het veldje naast de dierentuin zijn kunstwerken geplaatst en bollen geplant door omwonenden. Mensen zijn, getuige de audiofragmenten, aan de veldjes gehecht en zijn zich, fysiek of mentaal, een stukje gaan toe-eigenen. Op de site klinken geluiden als: 'Het is echt een plek waar je met je ziel woont.' 'Het ziet er zo mooi uit want je ziet stukken van de andere huizen en dat ziet er heel karakteristiek uit en er gaat van alles groeien. Het zou zo jammer zijn als er straks weer een bord staat met 'luxe appartementen en penthou-

ses te koop'. merkt een vrouw op die dagelijks met haar kleine kinderen langs een weelderig begroeid stuk bouwgrond loopt nabij het Vondelpark.

Dit alles kun je gewoon achter je eigen computer beleven, maar soms werkt het beter om je fysiek naar een galerie te verplaatsen en rust te nemen om het project te bekijken en te beluisteren. De afgelopen tijd stond er een zeer bescheiden mobiele tentoonstelling in een voormalige bedrijfsbal in Amsterdam Noord, te midden van twee veel grotere tentoonstellingen. (In november zal het project in Arcam te zien zijn.) Een fragiele stellige bakende een kleine ruimte af binnen de hal. Drie oude houten vitrinetafels toonden gevonden voorwerpen van de diverse veldjes: zonnepil, boek, plastic visje, oordopjes, kroonkurk, boomblad. Alles in gelijkvormige plastic zakjes verpakt en voorzien van een handgeschreven labeltje met de datum en locatie. Daarboven hingen de foto's met op de achterkant ook weer bevestigd, maar die werkten niet toen ik er was. Ik neem aan dat daar de zeldse geluidsfragmenten moesten te horen zijn als op de site.

De context van deze tere tentoonstelling in de oude hal was illustratief voor het probleem dat *Vergeeten Veldjes* impliceert aansnijdt. Onder de noemer 'Voorstellen voor een Ongedeelde Stad' worden tientallen ontwerpen getoond voor terreinen in Amsterdam Noord, toekomstgerichte plannen voor grote gebouwen. *Vergeeten Veldjes* staat ertussen, verloren in de ruimte, maar bekoorlijk voor de oplettende kijker.

De braakliggende terreintjes zelf zijn niet werkelijk vergeeten. De kinderen die er spelen, de mensen die er groenten verbouwen, de voorbijgangers en de studenten die er zitten te dromen terwijl ze over het water van het IJ uitkijken, hechten aan de veldjes. Het is belangrijk ze te koesteren, maar vooral niet te nadrukkelijk, en dat doet dit project goed. Misschien had ik dit stukje er niet over moeten schrijven, bij nader inzien.

Dorine van Hoogstraten

→ *Vergeeten Veldjes* is tot 23 november te zien in ARCAM, Architectuurcentrum Amsterdam, Prins Hendrikkade 600, 1011 VX Amsterdam (020/620.48.78; www.arcam.nl). Zie ook www.vergeetenveldjes.nl.

Digitaal

Op onderstaande sites zijn vermeldingen naar of stukken over Vergeten Veldjes verschenen:

www.echo.nl

www.NUL20.nl

www.Datapanik.wordpress.com

www.Lloydhotel.com

www.linkedin.nl

www.facebook.com

www.dewitteraaf.be

zinconcepts.wordpress.com

www.staalvilla.nl

www.noordpubliek.nl

www.drimble.nl

www.amsterdamwoont.nl

www.matzer.org

www.blackframe.nl

www.papa-adama.com

www.ilovenoord.nl

www.sergiogridelli.com

www.tudelft-architecture.nl

www.noorderparkkamer.nl

www.arcam.nl

www.stadsarchief.amsterdam.nl

Overig

21-04-2010

Vergeten Veldjes was betrokken geweest bij het symposium 'Guerilla Gardening' in het Trouwgebouw te Amsterdam.

14-12-2010

Vergeten Veldjes werd geïnterviewd door 'Farming the City', platform voor innovatieve ideeën over leven in de stad.

01-02-2011

Verspreiding van 1000 flyers op milieuvriendelijk gerecycled materiaal op expo-locaties, in bibliotheken en in de buurt van de gevolgde veldjes.